

2022-02-17
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: KFKS 2021/1189

Medborgarförslag - Bilpooler i Nacka

Inkom den 30 november 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen noterar att det pågår ett aktivt arbete med att möjliggöra för etableringen av bilpooler i kommunen där markanvändningen tillåter. Bilpooler är däremot en kommersiell tjänst som styrs av efterfrågan och vars faktiska etablering kommunen inte kan styra över. Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

I medborgarförslaget föreslås att Nacka kommun utreder platser och lokaler som kan vara lämpliga för etablering av bilpool samt erbjuder fördelaktiga villkor för att uppmuntra olika bilpoolsföretag att etablera sig på olika platser i Nacka.

Kommunen arbetar redan i linje med medborgarförslaget med bland annat gröna p-tal och incitament till privata byggaktörer och fastighetsägare att möjliggöra för bildelningstjänster inom eller i nära anslutning till deras fastigheter.

På kommunal mark har kommunen möjlighet att upplåta parkeringsplatser för bildelningsfordon om marken är reglerad som kvartersmark. Fler möjliga parkeringsytor för bildelningstjänster på kommunal kvartersmark behöver utredas och utvecklas tillsammans med de kommunala verksamheterna. Bilpooler är däremot en kommersiell tjänst som är beroende av att det finns en efterfrågan som täcker kostnaden att ha en bil stående just i det området.

Den faktiska etableringen av en bildelningstjänst är därmed inget som kommunen kan styra över.

Förslagen i medborgarförslaget

I medborgarförslaget föreslås att Nacka kommun utreder platser och lokaler som kan vara lämpliga för etablering av bilpool samt erbjuder fördelaktiga villkor för att uppmuntra olika bilpoolsföretag att etablera sig på olika platser i Nacka.

Motivering är att bilpooler minskar behovet av egen bil och kan bidra med att minska utsläppen i Nacka. Ett av de stora hoten mot klimatet är utsläppen från transporter. Trots en väl utbyggd kollektivtrafik i Stockholmsområdet har många egen bil eftersom det ibland är ett snabbare och enklare sätt att ta sig fram. I medborgarförslaget exemplifieras Nacka kommuns bildelningstjänst för medarbetare där det finns bilpoolsplatser i anslutning till stadshuset.

Trafikenhetens utredning och bedömning

Kommunen arbetar i linje med medborgarförslaget utifrån de möjligheter som ges enligt kommunens markanvändning.

Vid exploatering av bostäder tillämpar kommunen bland annat så kallade gröna p-tal. De syftar till att stimulera positiva mobilitetstjänster och reducera behovet av parkeringsplatser vid bostäder. Det möjliggörs genom att bland annat säkerställa att de boende har tillgång till en bildelningstjänst genom medlemskap samt att det finns platser reserverade för bilpool i anslutning till exploateringen.

Kommunen arbetar därmed med incitament till privata byggaktörer och fastighetsägare att möjliggöra för bildelningstjänster inom eller i nära anslutning till deras fastigheter.

På kommunal mark har kommunen möjlighet att upplåta parkeringsplatser för bilpooler om marken är reglerad som kvartersmark. Att erbjuda och tillhandahålla bildelningstjänster är däremot en kommersiell tjänst som drivs av privata företag. Företagen är beroende av att det finns en marknad och efterfrågan som täcker kostnaden att ha en bil stående i det aktuella området. För att upplåta kommunal kvartersmark för bilpooler är det även verksamhetens behov som spelar in i möjligheten att upplåta en parkeringsplats för en allmän bildelningstjänst.

Parkeringen vid Nacka stadshus är ett exempel där kommunen har möjliggjort för en allmän bildelningstjänst att etableras på kommunens mark. Fler möjliga parkeringsytor på kommunal kvartersmark kan undersökas tillsammans med verksamheterna, men marknadsundersökningar och etablering åligger sedan företagen som erbjuder bildelningstjänster.

I dagsläget är däremot inte möjligt att upplåta mark för bildelningstjänst på allmän plats då det går emot kommunallagens likställighetsprincip som innebär

att alla ska behandlas lika. Detta medför även att avsteg utifrån detaljplanen, som avsatts som allmän platsmark, inte kan upplåtas för en bilpool, då det inte ses som ett gemensamt behov om platsen enbart kan nyttjas av en typ av aktör. Däremot är det möjligt för bildelningsföretag som inte är beroende av fasta parkeringsplatser att etablera sig i Nacka kommun och parkera på kommunens gator och allmänna parkeringar, i enlighet med de parkeringsregler som är styrande och gäller för alla.

Det finns exempel där kommuner har planlagt parkering för bilpooler i detaljplanen. Bland annat har det gjorts i Hammarby Sjöstad i Stockholm stad. Det finns däremot inget enhetligt sätt att kontrollera och följa upp att ett fordon är kopplad till en bilpool, vilket idag försvårar användningen av sådana ytor.

Kommunen kan därmed fortsätta att uppmuntra privata fastighetsägare och kommunala verksamheter att upplåta parkeringsplatser till bildelningstjänster samt fortsätta följa utvecklingen kring hur bildelningsfordon kan regleras på kommunens gator som allmän plats eller i detaljplaneskeden. Kommunen har däremot inte möjlighet att styra över huruvida det är ekonomisk genomförbart för ett bilpoolsföretag att etablera sig i ett område, då det styrs av efterfrågan.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Medborgarförslag om bilpooler i Nacka på olika platser i kommunen daterat 2021-11-30

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Haij
Enhetschef
Trafikenheten